

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های خبری

گزارش پژوهشی؛

موضوع:

" سهم رونق تولید در برنامه ششم توسعه "

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

- وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: فاطمه حسینی

□ نکات برجسته پژوهش خبری

- ❖ قانون برنامه ششم توسعه در مجموع شامل 124 مواد/تبصره است که 23 مورد آن به حمایت از تولید اختصاص یافته است.
- ❖ سهم رونق تولید از قانون برنامه ششم توسعه 19 درصد می باشد.
- ❖ تأمین مالی فعالیت های خرد و متوسط به وسیله نظام بانکی یکی از مهم ترین محورهای قانون برنامه ششم توسعه در راستای حمایت از تولید است.
- ❖ در قانون برنامه ششم توسعه شاخص دسترسی به بازار در راستای حمایت از تولید مورد غفلت واقع شده است.
- ❖ یکی از شروط لازم برای اجرای منصفانه قانون برنامه ششم توسعه ارجحیت منافع ملی بر منافع شخصی است.

□ مقدمه

حمایت از تولید و نقش اساسی آن در رشد اقتصادی و توسعه اشتغالزایی، یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که طی چند سال گذشته همواره مورد تأکید سیاستگذاران، کارشناسان و صاحب‌نظران اقتصادی و قانونگذاران کشور بوده است و در این خصوص، هر نهاد به فراخور وظیفه خود تلاش کرده تا در جهت حمایت از تولید گام‌های اساسی بردارد. امسال نیز که از سوی رهبر معظم انقلاب سال «رونق تولید» نام گرفته است، توجه به حمایت از تولید دوچندان شده است؛ چراکه در شرایط موجود تنها راه مقابله با شوک‌های خارجی و همچنین بهبود شاخص‌های اقتصادی که اشتغال از جمله مهم‌ترین این شاخص‌هاست، رونق گرفتن تولید در کشور می‌باشد. در این راستا، یکی از ملزومات رونق تولید، نحوه حمایت از تولید توسط نهادهای قانونگذار است که با بررسی قوانین مختلف از جمله قوانین توسعه که در حکم نقشه راه برای سایر قوانین محسوب می‌شود، می‌توان به کمیت و کیفیت حمایت از تولید در سطح کلان کشور پی برد. بر این مبنا، در گزارش پیش رو، سهم رونق تولید از برنامه ششم توسعه به لحاظ کمی و کیفی و همچنین مهم‌ترین محورهای حمایت از تولید در قانون برنامه ششم توسعه بررسی می‌شود.

□ سهم حمایت از تولید از مواد برنامه ششم توسعه

گستره مواد حمایت از تولید در برنامه ششم شامل حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی شده است که در برخی موارد کل مواد قانونی و در برخی دیگری بخشی از آن به حمایت از تولید پرداخته است. قانون برنامه ششم توسعه در مجموع شامل 124 ماده/تبصره است که 23 مورد آن به حمایت از تولید اختصاص یافته است و سهم 19 درصدی از کل قانون برنامه ششم را در بر می‌گیرد. در برخی از مواد/تبصره‌ها حمایت از تولید به طور کامل مورد توجه قرار گرفته و در برخی دیگر، بخشی از مواد/تبصره‌ها به حمایت از تولید اختصاص یافته است. درخصوص فراوانی نوع حمایت صورت گرفته نیز، بیشترین فراوانی مربوط به تأمین مالی است. همچنین شاخص دسترسی به بازار که یکی از موضوعات مهم در بحث حمایت از تولید است، در برنامه ششم توسعه به چشم نمی‌خورد.

□ احکام حمایت از تولید در قانون برنامه ششم توسعه

در قانون برنامه ششم توسعه، در مجموع 23 ماده/تبصره به حمایت از تولید اختصاص یافته است که در جدول¹ زیر متن احکام به تفکیک آورده شده است:

ردیف	ماده/تبصره و متن حکم ناظر بر حمایت از تولید در برنامه پنج ساله قانون ششم توسعه	نوع حمایت
1	ماده (4): جهت تأمین حداقل 2.8 واحد درصد از رشد 8 درصد اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالیانه 21.4 درصد در طول سال‌های اجرایی برنامه، کلیه دستگاه‌های اجرایی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به عمل آورند. مسئولیت اجرا بر عهده دولت می‌باشد: الف) جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های لازم برای تجهیز منابع مالی مورد نیاز سرمایه‌گذاری از جمله تأمین منابع مالی خارجی تا متوسط سالیانه 30 میلیارد دلار از خطوط اعتباری بانک‌های خارجی در قالب تأمین مالی خارجی (فاینانس) خودگردان با اولویت تأمین مالی اسلامی، 15 میلیارد دلار به شکل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و 20 میلیارد دلار قراردادهای مشارکتی خارجی.	- تأمین مالی - دیپلماتیک - کلی - ارزی - فنی و آموزشی - مقرراتی - مالکیت معنوی - بیمه‌ای

1. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس با عنوان «رویکردها و روش‌های حمایت از تولید در 6 قانون برنامه توسعه»؛ مردادماه 1396

	<p>تبصره- استفاده دستگاه‌های اجرایی از تسهیلات مالی خارجی با اولویت تأمین مالی اسلامی در طول اجرای برنامه ششم در قالب قوانین بودجه سنواتی مجاز است.</p> <p>ب) محترم شمردن و حمایت از حقوق مالکیت و تولید ثروت و نگاه ارزشی به کار و ثروت‌آفرینی از راه‌های قانونی و مشروع و عدم مداخله در تصمیم‌گیری فعالان اقتصادی و تدوین نظام بنگاهداری نوین در بخش دولتی همراه با ممنوعیت سرمایه‌گذاری جدید برای بخش دولتی در فعالیت‌هایی که بخش خصوصی در رقابت سالم با هزینه کمتر و کارایی بیشتر قادر به انجام آن می‌باشد. به نحوی که در پایان سال اول اجرای قانون برنامه اقدامات لازم برای اجرای این حکم توسط دولت تصویب و ابلاغ گردد.</p> <p>پ) اولویت اقتصادی در سیاست خارجی کشور با هدف جذب دانش و نوآوری از کشورهای صاحب فناوری و توسعه بازارهای صادراتی (کالایی و کشوری) خدمات فنی و مهندسی و کالاهای ایرانی، اعزام نیروی کار، جذب اساتید و متخصصان برای آموزش و انتقال تکنولوژی برای نیروهای ایرانی، تلاش برای الحاق به سازمان تجارت جهانی برای جلوگیری از اعمال تبعیض‌های ناروا علیه صادرات ایران با رعایت مصالح کشور</p> <p>ت) افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به ویژه فارغ‌التحصیلان دبیرستان‌ها، هنرستان‌ها تا مقطع کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با ارائه آموزش‌های مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه‌ای با استفاده از ظرفیت‌های خدمات زیر پرچم و کارورزی دانشجویان</p> <p>ث) جذب شرکت‌های معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی به منظور افزایش توانمندی، رقابت‌پذیری و صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی براساس عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی</p> <p>ج) حمایت حقوقی، مالی و نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناوری و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت در چارچوب بند «80» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه</p> <p>ح) توسعه بازار سرمایه با تأکید بر طراحی و مهندسی ابزارهای مالی و کالایی، توسعه بازار انرژی و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی، اصلاح نهادی حاکمیت شرکتی برای شرکت‌های عام و نهادهای مالی</p> <p>خ) جهت‌گیری و سیاست‌های لازم برای ارتقای شفافیت اطلاعات در بازار سرمایه و راه‌اندازی مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند «21» ماده قانون (1) قانون بازار اوراق بهادار مصوب 1384/9/1 برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تأمین مالی بین‌المللی</p> <p>ذ) اصلاح سیاست‌های ارزی و تجاری و تعرفه‌ای حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه با رویکرد ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات</p> <p>ر) دولت مجاز است برای تأمین مالی خارجی طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی، اقتصادی آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده باشد، تضامین لازم توسط بانک عامل و یا سازمان‌های توسعه‌ای را تضمین نماید.</p>
<p>- بیمه‌ای</p>	<p>ماده (11): بیمه مرکزی ایران موظف است:</p> <p>الف) در راستای افزایش نقش صنعت بیمه در نظام تأمین مالی و ایجاد فضای امن در سایر حوزه‌های اقتصادی از جمله فضای کسب و کار و سرمایه‌گذاری، از طریق شرکت‌های بیمه نسبت به ارتقای نقش اقتصادی بیمه در تأمین رفاه و امنیت مردم و افزایش ضریب نفوذ بیمه در کشور تا متوسط جهانی آن در طی سال‌های برنامه اقدامات لازم را جهت تحقق اهداف زیر به عمل آورد:</p> <p>1. ضریب نفوذ بیمه‌های بازرگانی در طول اجرای برنامه به 7 درصد برسد.</p>

	<p>2. سهم بیمه‌های عمر از حق بیمه تولیدی بیمه‌های بازرگانی کشور حداقل 50 درصد نسبت به سال پایه اجرای قانون برنامه افزایش یابد.</p> <p>3. رشته‌های بیمه‌ای در بخش تولیدی و تجاری اقتصاد ملی افزایش و گسترش یابد.</p> <p>ب) مقررات و آیین‌نامه‌های سرمایه‌گذاری ذخایر بیمه‌ای به منظور استفاده مناسب از منابع مذکور در جهت تأمین مالی پایدار در اقتصاد ملی توسط شورای عالی بیمه بازنگری گردد.</p>	
<p>- مقرراتی - قضایی - رقابت و تسهیل ورود</p>	<p>ماده (22)</p> <p>الف) دولت مکلف است با اقدام قانونی در جهت اصلاح قوانین، مقررات و رویه‌ها، محیط کسب و کار را به گونه‌ای امن، سالم، سهل و شفاف سازد تا در پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه، رتبه ایران در دو شاخص رقابت‌پذیری بین‌المللی و شاخص‌های بین‌المللی حقوق مالکیت در میان کشورهای منطقه سند چشم‌انداز به رتبه سوم ارتقا یابد و هر سال 20 درصد از این هدف محقق شود. در شاخص کسب و کار هر سال 10 رتبه ارتقا یافته و به کمتر از 70 در پایان اجرای قانون برنامه برسد. وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است در پایان شهریور و اسفند ماه هر سال، گزارش میزان تحقق حکم این بند را همراه مستندات به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p> <p>ب) وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با هدف تضمین امنیت سرمایه‌گذاری و کارآفرینی در کشور، جذب متخصصان، صیانت، حفاظت و مقابله با اخلاص در امنیت اشخاص و بنگاه‌ها و کاهش خطرپذیری (ریسک) اجتماعی در محیط کسب و کار، با همکاری سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور، معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور، وزارتخانه‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امور خارجه، اطلاعات، دادگستری و کشور الزامات ارتقای امنیت فضای کسب و کار را تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی برساند.</p>	<p>3</p>
<p>- مقرراتی</p>	<p>ماده (24): دولت مکلف است با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی ج.ا.ا. حداکثر تا پایان اجرای قانون برنامه، تمهیدات قانونی لازم را جهت دستیابی سهم تعاون در اقتصاد به 25 درصد، با رویکرد کارآفرینی، اشتغالزایی، حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط و دانش بنیان به عمل آورد.</p>	<p>4</p>
<p>- منطقه‌ای - زیرساختی - تأمین مالی - رقابت و تسهیل ورود - فنی و آموزشی</p>	<p>ماده (27): دولت موظف است به منظور تحقق سیاست‌های کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، شناسایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روستایی و ارتقای منزلت اجتماعی روستاییان و جایگاه روستاها در اقتصاد ملی و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت محور روستاها اقدامات زیر را مطابق قوانین و در قالب بودجه‌های سنواتی انجام دهد:</p> <p>الف) اقدامات اقتصادی و بخشی:</p> <p>1. دولت مکلف است در راستای برنامه ریزی منطقه ای و تقویت اقتصاد روستایی و توسعه اقتصاد صادرات محور در طول اجرای قانون برنامه هر سال، در 5 هزار روستا با توجه به استعدادها و ظرفیت‌های بومی و محیطی و قابلیت‌های محلی - اقتصادی آن منطقه، با مشارکت نیروهای محلی و با بهره‌گیری از تسهیلات بانکی، حمایت‌های دولتی و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، برنامه توسعه اقتصادی و اشتغالزایی آن روستاها به وسیله سازمان استان تهیه کند و به تصویب شورای توسعه و برنامه ریزی استان مربوطه برساند. سازمان موظف است تعداد روستاهای سهمیه استانی را تا سه ماه اول سال اول اجرای قانون برنامه اعلام نماید.</p> <p>2. تنظیم و ارائه هدفمند و شفاف اعتبارات مربوط به عمران و توسعه روستایی و عشایری در بودجه سنواتی، تحت پیوستی با عنوان «عمران و توسعه روستایی» و اختصاص بودجه عمرانی مربوط به این فصل انجام پذیرد.</p> <p>3. کاهش مدت زمان پاسخ به اعلام‌ها و صدور پروانه ساخت بنگاه‌های اقتصادی روستایی و عشایری از هر کدام از</p>	<p>5</p>

	<p>دستگاه‌های ذریبط، به حداکثر 15 روز.</p> <p>توسعه حداقل 54 خوشه کسب و کار روستایی، بهره برداری و ساخت 98 ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد یک میلیون و 914 هزار فرصت شغلی در روستاها و مناطق عشایری از طریق احداث و توسعه بنگاه‌های اقتصادی رقابت‌پذیر و صادرات‌گرا از طریق بخش‌های خصوصی و تعاونی.</p> <p>5. تأمین منابع مورد نیاز برای رشد سالیانه 5 درصد شاخص‌های بر خورداری تعیین شده در ساماندهی عشایر ...</p> <p>6. تهیه طرح‌های هادی و طرح‌های توسعه و بازنگری آنها برای همه روستاها و آبادی‌های بالای 20 خانوار و مناطق عشایری در طول اجرای قانون برنامه با اولویت مناطق کمتر برخوردار.</p> <p>7. آموزش 100 هزار نفر از روستاییان و عشایر به عنوان عناصر پیشرو و تسهیلگر در زمینه برنامه‌ریزی محلی، توسعه فعالیت‌های و برنامه‌های فرهنگی، بهبود خدمت‌رسانی، جلب مشارکت‌های مردمی و نظارت بر اثربخشی طرح‌های دستگاه‌های اجرایی.</p>	
<p>- تضمین خرید محصولات فنی و آموزشی منطقه ای</p> <p>- بارانه نهاده‌ها کلی</p> <p>- زیرساختی</p> <p>- تعرفه‌ای</p>	<p>ماده (31): دولت موظف است برای حصول اهداف بندهای ششم و هفتم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصولات زراعی، دامی و آبی به میزان 95 درصد در پایان اجرای قانون برنامه و افزایش تولیدات کشاورزی به ویژه محصولات دارای مزیت صادراتی، رسیدن به تراز تجاری مثبت، تقویت و تکمیل زنجیره‌های تولید و توسعه صادرات و ارتقای بهره‌وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص‌های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد:</p> <p>الف) توسعه کشاورزی حفاظتی، توسعه کشت نشایی، به‌نژادی و به‌زراعی، تولید و تأمین و به کارگیری ارقام مقاوم، خوداتکایی در تولید بذر و نهاد، افزایش ضریب ماشینی کردن سالیانه حداقل 0.12 درصد اسب بخار در هکتار</p> <p>ب) انجام به موقع خرید تضمینی محصولات کشاورزی و در صورت وقفه در پرداخت خرید تضمینی، پرداخت مطابق تبصره بند «الف» ماده (10) این قانون به عنوان جبران خسارت ناشی از تأخیر در نظام بانکی. در طول اجرای قانون برنامه، بند «ب» ماده (31)، قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب 1368/6/21 با اصلاحات و الحاقات بعدی را در بخش مغایرت موقوف الاجرا می‌نماید.</p> <p>پ) افزایش تولید محصولات راهبردی و تبدیل 500 هزار هکتار از اراضی شیبدار به باغات</p> <p>ت) فراهم نمودن امکانات مصرف بهینه سموم، دفع آفات نباتی و کودهای شیمیایی و استفاده بیشتر از کود آلی (کمپوست) و مبارزه زیستی و تدوین ضوابط ورود، ساخت و ترکیب ساخت (فرمولاسیون) کود و سم</p> <p>ث) سرمایه‌گذاری مورد نیاز جهت انجام امور تحقیقاتی و نظام نوین ترویج و انتقال فناوری، تقویت شرکت‌های دانش بنیان، استقرار مدیریت دانش و تجهیز مراکز جهاد کشاورزی</p> <p>...</p> <p>ح) اخذ عوارض از انواع چربی‌های وارداتی دارای اسیدهای چرب اشباع و غیراشباعی (ترانس) بیش از حد مجاز و نوشابه‌های گازدار مصرفی و مصرف منابع حاصل از آنها در جهت افزایش سرانه شیر. میزان مصرف و نحوه هزینه در بودجه سالیانه با رعایت ماده (48) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 1393/12/4 مشخص خواهد شد.</p> <p>خ) انجام ایمن سازی (واکسیناسیون) دام‌های سبک و سنگین و پرداخت یارانه مورد نیاز آنها مطابق قانون بودجه سالانه</p> <p>د) راه‌اندازی زیرساخت شناسه‌گذاری، برنامه الکترونیکی و رهگیری کالا و نهاده کشاورزی و دامی صنعتی و نیمه</p>	<p>6</p>

	<p>صنعتی تا رسیدن به مصرف کننده نهایی در روزآمد کردن شناسه این کالاها</p> <p>(ذ) حمایت از توسعه ظرفیت صادراتی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی مانند کارخانجات خوراک دام، طیور، و آبزیان و صنایع بسته‌بندی محصولات کشاورزی با توجه به مزیت‌های طبیعی، نسبی و رقابتی این صنایع</p> <p>(ز) تکمیل زنجیره تولید محصولات کشاورزی از طریق اعطای کمک‌های فنی - اعتباری به تشکل‌های فراگیر کشاورزی و روستایی</p>	
<p>- تأمین مالی</p> <p>- بیمه‌ای</p> <p>- فنی و آموزشی</p>	<p>ماده (32):</p> <p>الف) به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و به منظور کاهش بار مالی دولت برای تأمین نقدینگی در گردش و هزینه تبعی مورد استفاده در سیاست‌های تنظیم بازار و تأمین ذخایر محصولات راهبردی (استراتژیک)، شرکت بازرگانی دولتی ایران یا هر یک از شرکت‌های دولتی مسئول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، براساس برآوردهای ماهانه، فصلی و سالیانه عرضه داخلی و تقاضای هر یک از محصولات، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی موضوع بند «24» ماده (1) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب 1384/9/1 بر روی هر یک از دارایی‌های مشمول صدر این بند در چارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می‌نمایند.</p> <p>ب) دولت مکلف است اقداما ذیل را به عمل آورد:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ایجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت به بیمه‌گذاران محصولات کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی در لوایح بودجه سالیانه و پیش‌بینی اعتبار به صورت 100 درصد تخصیص یافته در طول اجرای قانون برنامه 2. اصلاح و بهبود خاک کشاورزی و افزایش کربن (ماده آلی) خاک به میزان سالیانه 500 هزار هکتار 3. ارائه کمک‌های فنی و اعتباری برای نوسازی باغ‌های فرسوده کشور 4. اختصاص معادل ریالی 10 درصد ورودی سالیانه صندوق توسعه ملی نزد بانک عامل مطابق ضوابط صندوق جهت پرداخت تسهیلات به متقاضیان غیردولتی سرمایه‌گذار بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی این بخش، محیط زیست مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی و احداث بندهای انحرافی و سدهای کوچک مطابق بند «4-10» سیاست‌های کلی برنامه ششم و در چارچوب اساسنامه صندوق توسعه ملی. 	<p>7</p>
<p>- تضمین خرید محصولات</p> <p>- زیرساختی</p> <p>- یارانه نهاده‌ها</p> <p>- تأمین مالی</p> <p>- فنی و آموزشی</p> <p>- رسانه‌ای - تبلیغاتی</p> <p>- کلی</p> <p>- مالیاتی</p>	<p>ماده (33)</p> <p>دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و به منظور متنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی، تأمین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند:</p> <p>الف) ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره‌های ارزش، صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطب‌های تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره</p> <p>ب) تخصیص حداقل 20 درصد منابع صندوق‌های حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش</p> <p>پ) ایجاد خوشه‌های صادراتی، نشان‌های تجاری و اختصاص مشوق‌های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی</p> <p>تبصره- دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالیانه به عنوان مشوق‌های صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه‌ها پرداخت نماید. وزارت جهاد کشاورزی مقررات تعیین کالاهای مشمول این بند و پرداخت مابه‌التفاوت را تهیه نموده و به تصویب هیئت وزیران می‌رساند.</p>	<p>8</p>

	<p>ت) کاهش حداقل 10 درصدی شکاف قیمتی دریافتی تولیدکنندگان و قیمت پرداختی مصرف کنندگان نهایی این محصولات در طول اجرای قانون برنامه</p> <p>ث) پوشش بیمه اجباری کلیه دامها در مقابل بیماریهای مشترک و واگیردار، پرداخت حداقل 50 درصد سهم بیمه-گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانونهای آلوده پس از پیش بینی در بودجه سنواتی</p> <p>ج) افزایش سرمایه صندوقهای حمایت از توسعه بخش کشاورزی به هفت درصد از ارزش سرمایه گذاری بخش کشاورزی و افزایش سرمایه بانک کشاورزی مطابق با استانداردهای بین المللی از محل فروش املاک مازاد وزارت جهاد کشاورزی و بازپرداخت تسهیلات پرداخت شده از محل حساب ذخیره ارزی و سهم دولت در قالب بودجه سنواتی</p> <p>چ) افزایش سهم سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در کل سرمایه گذاریها به میزان حداقل سالیانه 2 درصد</p> <p>ح) ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی، سالیانه تا 2 درصد ارزش تولید این بخش</p> <p>خ) بخشودگی سود و کارمزد و جریمه وامهای دریافتی کشاورزان خسارت دیده از حوادث غیرمترقبه و امهال اصل وام آنان به مدت سه سال و تعیین میزان خسارت توسط کارگروهی متشکل از جهاد کشاورزی، بانک مربوطه و فرمانداری شهرستان</p> <p>د) تولید و پخش برنامههای آموزشی، ترویجی، مدیریتی مصرف آب، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و فرآوری تولیدات، حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی، بهرهوری و انتقال یافتههای علمی به بهره برداران، به سفارش و تأمین مالی وزارت جهاد کشاورزی توسط سازمان صداوسیما</p> <p>ذ) اختصاص حداقل 15 درصد از متوسط تسهیلات اعطایی بانکهای عامل غیرتخصصی کشور به بخش کشاورزی</p> <p>ر) مراحل بسته بندی، انجماد، پاک کردن، درجه بندی، پوست گیری مانند شالیکوبی و خشک کردن مانند چای و تفت دادن مانند نخود پزس، فرآوری محصولات کشاورزی محسوب نمی شود.</p> <p>خدمات مزبور از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می باشد.</p>	
<p>- فنی و آموزشی - زیرساختی</p>	<p>ماده (35)</p> <p>دولت مکلف است به منظور مقابله با بحران کم آبی، رهاسازی حقآبه های زیست محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل بخشی به سفره های زیرزمینی و ارتقای بهرهوری و جبران تراز آب، به میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه 11 میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به عمل آورد:</p> <p>الف) افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگاری با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه</p> <p>ب) توسعه روشهای آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک (سازه ای و غیرسازه ای)، توسعه آب بندها و سامانه های سطوح آبیگر حداقل به میزان 600 هزار هکتار در سال</p> <p>تبصره- برای توسعه روشهای آبیاری نوین حداقل 85 درصد هزینه ها به عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالیانه تأمین و پرداخت می شود.</p> <p>پ) حمایت از توسعه گلخانه ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل شده و بازچرخانی پسابها، مدیریت آب-های نامتعارف و مدیریت آب مجازی</p> <p>ت) طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهرهوری آب در چارچوب سیاستهای کلی</p>	<p>9</p>

	<p>اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالیانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چارچوب الگوی کشت</p> <p>ث) احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزات سالیانه 5 درصد وضع موجود در طول اجرای برنامه با تأکید بر فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوانداری برای احیای قنوات</p> <p>ج) ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای پرورش 200 هزار تن ماهی در قفس تا پایان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیت-های شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور</p> <p>چ) برق‌دار کردن چاه‌های کشاورزی دارای پروانه</p> <p>تبصره- منابع مورد نیاز اجرای این بند از محل صرفه‌جویی در مصرف سوخت‌های فسیلی موضوع ماده (12) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 1394/2/1 تأمین می‌گردد.</p> <p>ح) نصب کنتور هوشمند و حجمی آب با اعطای تسهیلات از وجوه اداره شده بر روی چاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری تا پایان اجرای قانون برنامه</p> <p>خ) استفاده از آب استحصالی سدها، با اولویت تأمین آب شرب مورد نیاز در حوضه آبریز محل استقرار سد</p> <p>د) تأمین حق‌آبه کشاورزان از رودخانه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها از آب سدهای احداثی بر روی این رودخانه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها</p> <p>ذ) تغییر ساختار مصرف آب شرکت‌های فولادی، آلیاژی و معدنی و اصلاح سامانه خنک‌کنندگی و شست‌وشوی مواد خام تا پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه</p> <p>ر) دولت موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور تعریف نموده و در طی سال‌های اجرای این قانون به مورد اجرا گذارد.</p> <p>وزارت نیرو موظف است تخصیص آب را مطابق طرح الگوی کشت در اختیار کشاورزان قرار دهد.</p>	
<p>رقابت و تسهیل ورود</p>	<p>ماده (38): دولت موظف است اقدامات زیر را جهت حفاظت از محیط زیست به عمل آورد:</p> <p>- غ) سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است نسبت به پاسخ اعلام‌های مربوط به طرح‌های عمرانی دولتی و طرح‌های اقتصادی سرمایه‌گذاران حداکثر ظرف مدت 2 ماه اقدام نماید و در صورت رد گزارش‌های و درخواست‌های مذکور دلایل را کتباً به صورت شفاف مطابق قوانین و ضوابط فنی مربوطه به ذینفعان اعلام کند. عدم پاسخ سازمان حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر، به منزله تأیید می‌باشد...</p>	<p>10</p>
<p>تأمین مالی</p>	<p>ماده (39)</p> <p>الف) به منظور ارتقای عدالت اجتماعی، افزایش بهره‌وری در مصرف آب و انرژی و هدفمند کردن یارانه‌ها در جهت افزایش تولید و توسعه نقش مردم در اقتصاد، به دولت اجازه داده می‌شود که قیمت آب و حامل‌های انرژی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با رعایت ملاحظات اجتماعی و اقتصادی و حفظ مزیت نسبی و رقابتی برای صنایع و تولیدات، به تدریج تا پایان سال 1400 با توجه به مواد (1)، (2) و (3) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها مصوب 1388/10/15 اصلاح و از منابع حاصل به صورت هدفمند برای افزایش تولید، اشتغال، حمایت از صادرات غیرنفتی، بهره‌وری، کاهش شدت انرژی، کاهش آلودگی هوا و ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی و حمایت‌های اجتماعی از خانوارهای نیازمند و تأمین هزینه‌های عملیاتی و سرمایه‌گذاری شرکت‌های ذیربط در چارچوب بودجه‌های سالیانه اقدام لازم را به عمل آورد.</p>	<p>11</p>

<p>- تأمین مالی - کلی - مقرراتی</p>	<p>ماده (42) الف) دولت مکلف است در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، حمایت‌ها و مساعدت‌های لازم از قبیل کمک‌های مالی و اعتباری و تنظیم مقررات مورد نیاز برای استفاده از ظرفیت مازاد صنعت دفاعی و نیل به خوداتکایی در تأمین اقلام دفاعی و غیردفاعی کشور را با مشارکت بخش خصوصی به عمل آورد. همه دستگاه‌های اجرایی مجازند از این ظرفیت‌ها استفاده کنند...</p>	<p>12</p>
<p>- تشکیلاتی - مقرراتی - رقابت و تسهیل ورود - زیرساختی</p>	<p>ماده (43): دولت مکلف است به منظور حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی، در طی سال‌های اجرای قانون برنامه: الف) 1. ترکیب شورا: - استاندار به عنوان رئیس شورا (غیرقابل تفویض) و ... 2. شورای معادن استان موظف است در چارچوب قوانین و مصوبات شورای عالی معادن ضمن نظارت بر استخراج ماده معدنی شناسایی شده و هرگونه فروش و واگذاری پروانه قبل از بهره‌برداری با رعایت ملاحظات زیست محیطی و حداقل تخریب منابع طبیعی، اقدامات لازم را نسبت به تسهیل، تسریع و ایجاد صنایع پایین دستی انجام دهد. حکم جزء «2» بند «الف» ماده (43) در طول اجرای قانون برنامه بر مواد (2) و (43) قانون معادن مصوب 1372/2/27 حاکم است. 3. یک نسخه از مصوبات شورای معادن استان به شورای عالی معادن ارسال می‌گردد. 4. حساب‌های بانکی و گردش مالی خرید و فروش معادن با رعایت ضوابط قانونی، باید در استان‌های محل ذخایر معدنی انجام پذیرد و دفاتر مالی و قانونی مربوطه در استان‌های مذکور مستقر می‌شود و حوزه مالیاتی آنها در همان استان‌ها تعیین می‌شود و شورای معادن استان موظف است بر اجرای این جزء نظارت کند. ب) سازمان‌های توسعه‌ای مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و نهادهای غیردولتی با رعایت سیاست‌های کلی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، مصوب 1394/2/1 مکلفند نسبت به سرمایه‌گذاری در معدن و صنایع معدنی اولویت قائل شوند. قانون معادن و ماده (35) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور 3. تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا 4. تکمیل نقشه‌های پایه زمین‌شناسی شناسایی، پیجویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های معدنی کشور ت) جذب مشارکت بخش خصوصی در طرح‌های سازمان‌های توسعه‌ای و در آن صورت سهم آورده سازمان‌های توسعه‌ای و تفاوت قیمت ارزش دارایی متعلق به آنها در مشارکت نسبت به ارزش دفتری آنها، ناشی از تجدید ارزیابی، مشمول مالیات با نرخ صفر می‌شود. ث) به منظور حفظ سرمایه‌های ملی و بهره‌برداری مناسب از شبکه راه‌های کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیروی انتظامی مکلفند طبق قوانین، اقدامات لازم را برای رعایت وزن مجاز در حمل بار جاده‌ای به عمل آورند.</p>	<p>13</p>
<p>- تأمین مالی</p>	<p>ماده (44) الف) دولت مکلف است به منظور افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی «مصرف</p>	<p>14</p>

	<p>انرژی برای واحد تولید» در طول اجرای قانون برنامه اقدامات زیر را انجام دهد:</p> <p>1. ترتیبی اتخاذ نماید که سالیانه تلفات انرژی در بخش ساختمان 5 درصد کاهش یابد.</p> <p>تبصره- آیین نامه اجرایی این جزء ظرف مدت 6 ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارتخانه‌های نیرو، راه و شهرسازی و نفت تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>2. تسهیلات لازم برای ایجاد ظرفیت پالایش مقدار 2 میلیون و هفتصد هزار بشکه در روز نفت خام و میعانات گازی با ضریب پیچیدگی بالا توسط بخش دولتی را به نحوی برنامه‌ریزی و اجرا کند تا ترکیب تولید فرآورده آنها اساساً به محصولات سبک‌تر و میان تقطیر اختصاص یابد و سهم نفت کوره در الگوی پالایش از 10 درصد بیشتر نشود.</p> <p>3. برای سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی، برای افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی جدید به نحوی برنامه‌ریزی و اجرا کند که تا آخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به 100 میلیون تن افزایش یابد. بدین منظور لازم است خوراک مورد نیاز برای واحدهای مجتمع‌های تولیدی که پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارند و تأمین آب و برق مورد نیاز آنها میسر است و مشکلات زیست محیطی ندارند، با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد.</p> <p>حکم اجزای «2» و «3» بند «الف» این ماده در طول اجرای برنامه بر بند «ی» ماده (1) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) حاکم است.</p> <p>4. در قالب طرح جامع حمل و نقل کشور نسبت به کاهش مصرف انرژی و کربن در ناوگان حمل و نقل اقدام از شماره گذاری خودروهایی که شرایط یورو 4 را ندارند خودداری نماید. .</p>	
<p>- تأمین مالی - فنی و آموزشی - ارزی - منطقه‌ای - مقرراتی</p>	<p>ماده (46)</p> <p>به منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاه‌های اجرایی ذیربط به شرح زیر اقدام می‌کنند:</p> <p>الف) وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت 6 ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون، فهرست اولویت‌های صنعتی (با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل بخشی منطقه‌ای به تصویب هیئت وزیران برساند.</p> <p>ب) دولت مکلف است طرح جایگزینی محصولات کم بازده صنعتی و پرمصرف مانند خودروهای فرسوده را سالیانه 20 درصد از سال دوم اجرای قانون برنامه با اعطای مشوق‌های مورد نیاز اجرا نماید.</p> <p>تبصره- آیین نامه اجرایی مربوط به پیشنهاد مشترک سازمان، وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، نفت و نیرو ظرف مدت 6 ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>پ) بانک مرکزی (شورای پول و اعتبار) مکلف است سیاست‌های پرداخت تسهیلات بانکی را به گونه‌ای تنظیم نماید که سهم بخش صنعت و معدن از تسهیلات ژرداخت سالیانه طی اجرای قانون برنامه حداقل 40 درصد باشد.</p> <p>ت) دولت مکلف است با رعایت تبصره «3» ماده (20) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 1394/2/1 طی اجرای قانون برنامه سازوکار لازم برای پوشش خطرات افزایش سالانه بیش از 10 درصد نرخ ارز را در بودجه سنواتی پیش بینی کند و برای بنگاه‌های اقتصادی دریافت کننده تسهیلات ارزی طراحی و به اجرا درآورد.</p> <p>ث) دستگاه‌های اجرایی نظیر شهرداری‌ها، محاکم دادگستری، نیروی انتظامی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند تا پایان سال دوم برنامه دستورالعمل‌ها و فرآیندهای داخلی و زیرساخت‌های نرم‌افزاری خود را به گونه‌ای آماده</p>	<p>15</p>

<p>نمایند تا دریافت اطلاعات از متقاضیان و محاسبه کلیه حقوق و عوارض دولتی مانند بیمه، مالیات، حقوق مالکانه و جریمه‌های آنها، جریمه‌ها و عوارض شهرداری و نیز اعتراضات وارده بر آن محاسبات صرفاً با استفاده از نرم‌افزار و بدون حضور نیروی انسانی همزمان با ارسال الکترونیکی درخواست یا اظهارنامه مربوطه میسر شود و همراه با توضیح کامل محاسبات به صورت برخط (آنلاین) به متقاضی اعلام و پرداخت‌ها و دریافت‌ها از طریق الکترونیکی انجام شود.</p> <p>ج) دولت با همکاری سایر قوا مکلف است به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اقدام نماید که ورود کالاهای قاچاق در طول سال- های اجرای قانون برنامه، سالیانه حداقل 10 درصد کاهش یابد و از سال اول اجرای قانون برنامه از فعالیت مبادی ورودی غیرمجاز زمینی و دریایی که خارج از کنترل گمرک است جلوگیری به عمل آورده و گزارش سالیانه آن را به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p> <p>چ) سپرده‌گذاری 10 درصد سالانه (ارزی) از منابع ورودی صندوق توسعه ملی در قبال اخذ خط اعتباری ریالی برای ارائه تسهیلات ریالی به صنایع کوچک و متوسط معاونی و غیردولتی در چارچوب اساسنامه دائمی صندوق توسعه ملی از طریق بانک‌های عامل دولتی انجام می‌شود.</p> <p>ح) وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، طرح نوسازی و بازسازی صنایع را به نحوی که منجر به کاهش مصرف و شدت انرژی و آلاینده‌گی و افزایش بازدهی و ارتقای کیفیت تولیدات داخلی و رقابت‌پذیری آنها شود، تدوین و پس از تصویب هیئت وزیران اجرایی نماید. دولت موظف است اقدامات حمایتی و تشویقی و همچنین تأمین تسهیلات اعتباری مورد نیاز را در قالب بودجه سنواتی پیش بینی کند.</p> <p>خ) دولت مکلف است در راستای تقویت صادرات غیرنفتی و حمایت مؤثر از فعالیت صنایع کوچک و متوسط و دریایی کشور و توسعه فعالیت‌های معدنی، حمایت لازم را از صندوق ضمانت صادرات ایران، صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، بیمه فعالیت‌های معدنی و صنایع دریایی در طی سال‌های اجرای قانون برنامه به عمل آورد.</p> <p>د) دولت مکلف است توسعه و هفدمندسازی پژوهش، آموزش، تولید و تبلیغات و همچنین توسعه تجارت الکترونیک فرش و ایجاد خانه فرش در بازارهای هدف و مورد نظر برای هویت بخشی، ارتقای کیفیت تولید و روان‌سازی، سفارش‌پذیری، حمایت از ایجاد و توسعه و تجهیز کارگاه‌های متمرکز و غیرمتمرکز و اتحادیه‌ها و شرکت‌های تعاونی فرض دستباف روستایی و شهری سراسر کشور و نیز صنایع و خدمات جانبی فرش دستباف به منظور ارتقا و بهبود بهره‌وری، تثبیت و افزایش سهم صادراتی و بازاریابی‌های داخلی و خارجی را به عمل آورد.</p> <p>تبصره- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف به پیگیری اجرای حکم این بند در دولت است.</p> <p>حکم ماده (46) این قانون بر حکم ماده (17) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور حاکم است.</p>	<p>ماده (48)</p> <p>دولت مکلف است:</p> <p>الف) کلیه طرح‌های جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید و مشعل در کلیه میادین نفتی و تأسیسات صنعت نفت را با تعیین نرخ عادلانه خوراک آنها ظرف مدت حداکثر سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون از طریق فراخوان به مردم و بخش غیردولتی واگذار نماید به گونه‌ای که تا پایان برنامه حداقل 90 درصد گازهای مشعل کنترل و مهار شده باشد.</p> <p>ب) به منظور افزایش سوخت‌رسانی به کشتی‌ها (بانکرینگ) و خدمات جانبی آن در خلیج فارس و دریای عمان ضمن انجام حمایت‌های لازم از بخش غیردولتی در خرید شناورهای مخصوص، قیمت‌گذاری فرآورده، شرایط، تسهیلات،</p>
<p>- تأمین مالی - رسانه‌ای- تبلیغاتی - تضمین خرید محصولات</p>	<p>16</p>

	<p>مشوقها و صدور مجوزهای موردنیاز برای توسعه صنعت سوخت‌رسانی به کشتی‌ها را به نحوی انجام دهد که ضمن رشد حداقل 10 درصد سالانه، سهم کشور از بازار سوخت‌رسانی به کشتی‌ها در منطقه خلیج فارس و دریای عمان در پایان برنامه حداقل به 50 درصد برسد.</p> <p>ت) از طریق وزارت نیرو در طول اجرای برنامه نسبت به افزایش توان تولید برق تا 25 هزار مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری مؤسسات عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکت‌های تابعه یا به صورت روش‌های متداول سرمایه‌گذاری از جمله ساخت، بهره‌برداری و تصرف (BOO) و ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید. خرید تضمینی برق براساس نرخ تعیین شده توسط شورای اقتصاد خواهد بود.</p> <p>ث) به منظور افزایش و ارتقای توان علمی، فناوری و نوآوری در صنعت نفت معادل یک درصد از اعتبارات طرح‌های توسعه‌ای سالیانه شرکت‌های تابعه را در طول اجرای قانون برنامه، جهت ایجاد ظرفیت جذب، توسعه فناوری‌های اولویت‌دار نفت، گاز و پتروشیمی و انرژی‌های تجدیدپذیر و به کارگیری آنها در صنایع مرتبط و ارتقای فناوری‌های موجود و بومی‌سازی آنها و کاهش شدت مصرف انرژی ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان اختصاص دهد و گزارش عملکرد این بند را سالیانه به کمیسیون‌های انرژی و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.</p> <p>همچنین به منظور افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول اجرای قانون برنامه به میزان یک درصد، از طریق وزارت نفت زب سال اول اجرای قانون، برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت‌بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی تهیه کند و پس از تصویب آن توسط مراجع قانون، اقدامات لازم را به عمل آورد.</p> <p>ج)</p> <p>1. وزارت نفت موظف است تمهیدات لازم را برای استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی و نهادهای عمومی غیردولتی برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اکتشاف، تولید و بهره‌برداری (نه مالکیت) میدین نفت و گاز به ویژه میدین مشترک در چارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی به عمل آورد.</p> <p>2. وزارت نفت موظف است به ذخایر راهبردی نفت و گاز به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز با تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز به ویژه در میدین مشترک را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه افزایش دهد.</p> <p>3. در جهت اجرایی شدن سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه و اقتصاد مقاومتی دولت موظف است فرهنگ جهادی در ایجاد ارزش افزوده، تولید ثروت، بهره‌وری، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و اشتغال مولد و اعطای نشان اقتصاد مقاومتی به اشخاص دارای خدمات برجسته در این زمینه را تقویت نماید و ابعاد اقتصاد مقاومتی و گفتمان‌سازی آن به ویژه در محیط‌های علمی، آموزشی و رسانه‌ای و تبدیل آن به گفتمان فراگیر و رایج ملی را تبیین و ترویج نماید....</p>	
<p>رقابت و تسهیل ورود</p>	<p>ماده (51)</p> <p>با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی در راستای مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌های موردنیاز برای خدمات تجاری خارجی و افزایش عبور (ترانزیت) و حل مشکلات حمل و نقل:</p> <p>الف) به سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی مصوب 1387 و الحاقات بعدی آن نسبت به مشارکت با شرکت‌های معتبر بین‌المللی (داخلی و خارجی)، برای تشکیل</p>	<p>17</p>

	<p>شرکت‌هایی جهت سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی و فرودگاهی به استثنای خدمات کمک ناوبری و نشست و برخاست هواپیما اقدام نماید. سهم شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران و سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصی داخلی حداقل 51 درصد خواهد بود.</p>	
<p>- مقرراتی - فنی و آموزشی - ترجیحی</p>	<p>ماده (53)</p> <p>الف) شرکت مادر تخصصی فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران و شرکت‌های فرودگاهی وابسته و شرکت راه آهن ج.ا.ا. مشمول مزایای قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب 1370/7/7 می‌شوند.</p> <p>ب) دولت موظف است از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به بازنگری از طریق تمهیدات قانونی و لغو تخفیفات تکلیفی و معافیت در زمینه بهره‌برداری از خدمات ناوبری هوایی، فرودگاهی، نشست و برخاست، خدمات پروازی، واگذاری اماکن و سایر موارد مرتبط و واقعی نمودن نرخ آنها اقدام نماید.</p> <p>پ) سازمان هواپیمایی کشوری موظف است به منظور تقویت اقتصاد حمل و نقل هوایی، ترغیب سرمایه‌گذاری در بخش هوایی غیرنظامی، بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و سرمایه‌ها و ارتقای سطح علمی و فنی صنعت هوایی کشور با رعایت اصل حمایت از صنایع داخلی دانش بنیان و انتقال فناوری پیشرفته به داخل و همچنین ایجاد اشتغال برای نیروهای تحصیل کرده، برنامه مدونی به منظور تحقق اهداف ذیل تهیه و پس از تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوری به اجرا بگذارد:</p> <p>1. پیش بینی و مدیریت نیازمندی‌های توسعه ناوگان هوایی کشور با رعایت خط مشی‌های مبتنی بر توسعه پایدار</p> <p>2. سیاستگذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم برای چگونگی تأمین انواع هواپیما و بالگردهای موردنیاز ناوگان حمل و نقل هوایی کشور با همکاری مشترک داخلی و بین‌المللی با اولویت حمایت از تولید داخلی</p> <p>3. سیاستگذاری و لحاظ کردن تدابیر لازم جهت مشارکت صنایع هوایی داخلی با اولویت بخش خصوصی در ساخت و تولید انواع هواپیما و بالگردهایی که تأمین و خرید آنها از خارج از کشور صورت می‌گیرد.</p> <p>ت) به منظور حمایت از اقتصاد دانش بنیان و تقویت و توسعه صنعت هوایی، تمامی شرکت‌های فعال در این صنعت در حوزه‌های طراحی، ساخت، مونتاژ و تعمیر و نگهداری انواع وسایل پرنده و متعلقات آنها در طول اجرای این قانون از قوانین و سیاست‌های حمایتی پیش‌بینی شده و مصوب برای شرکت‌های دانش بنیان برخوردار خواهند بود.</p> <p>تبصره - صلاحیت احراز و برخوردارگی از این حمایت‌ها بر عهده معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور خواهد بود.</p> <p>تبصره بند «ت» ماده (53) قانون برنامه ششم توسعه در طول اجرای برنامه در بخش مغایرت بر ماده (7) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات حاکم است.</p> <p>ث) سفارش ساخت هواپیما و بالگرد به سازندگان داخلی از پرداخت‌های هزینه‌های ثبت سفارش معاف خواهد بود.</p>	<p>18</p>
<p>- تأمین مالی</p>	<p>ماده (61)</p> <p>پ) وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و شهرداری‌ها موظفند با اعمال سیاست‌های تشویقی و در چارچوب قانون حمایت از احیای بافت‌های فرسوده از اقدامات بخش غیردولتی برای احیا و بازسازی بافت‌های فرسوده در قالب بودجه مصوب حمایت نمایند.</p> <p>ت) دولت مکلف است از طریق اعمال سیاست‌های حمایتی، حقوقی، تشویقی و اعطای تسهیلات یارانه‌ای نسبت به احیا و بهسازی حداقل 10 درصد از بافت‌های فرسوده شهری با رعایت سرانه‌های روبنایی و زیربنایی توسط بخش غیردولتی و شهرداری‌ها اقدام و مابه‌التفاوت سود تسهیلات یارانه‌ای مورد نیاز را همه ساله در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.</p>	<p>19</p>

<p>مقرراتی -</p>	<p>ماده (74)</p> <p>پ) دولت موظف است از بخش‌های خصوصی و تعاونی برای ایجاد شهرک‌های دانش سلامت حمایت به عمل آورد. آیین نامه اجرایی این بند در چارچوب قوانین و بودجه سنواتی طی سال اول اجرای قانون برنامه تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.</p> <p>د) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حمایت از تولید و عرضه تجویز داروهای فاقد نام تجاری (ژنریک) حمایت بیمه‌ای را فقط به داروهای فاقد نام تجاری (ژنریک) اختصاص دهد و با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی ایران حسب مورد تمهیدات لازم را در جهت صادرات محصولات سلامت محور به عمل آورد و برنامه ایمن سازی کودکان (واکسیناسیون) را تا حد و تراز کشورهای توسعه یافته ارتقا دهد.</p>	<p>20</p>
<p>رقابت و تسهیل ورود</p>	<p>ماده (92)</p> <p>به منظور ارتقا، مقاوم سازی فرهنگی، بستر سازی فرهنگی و ...</p> <p>الف) دولت مکلف است با همکاری قوه قضائیه تمهیدات قانونی لازم مربوط به تسهیل فرآیند صدور مجوز و بازرنگری و کاهش ضوابط و مقررات محدود کننده تولید و نشر آثار فرهنگی و هنری و ایجاد امنیت لازم برای تولید و نشر آثار و اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری دارای مجوز را تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه پیش بینی نماید. .</p>	<p>21</p>
<p>مقرراتی - تأمین مالی</p>	<p>ماده (100)</p> <p>الف) سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیئت وزیران ارائه نماید. دولت موظف است تمهیدات زیر را به عمل آورد:</p> <p>2. اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چارچوب قوانین مربوطه</p> <p>3. ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی... .</p>	<p>22</p>
<p>کلی -</p>	<p>ماده (102)</p> <p>دولت موظف است ...</p> <p>ب) حمایت، پشتیبانی و ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده از طریق توسعه مشاغل خانگی، بنگاه‌های زودبازده اقتصادی و تعاونی‌های تولیدی روستایی و خانواده محور و افزایش نرخ رشد مستمر فعالیت‌ها نسبت به سال پایه اجرای قانون برنامه... .</p>	<p>23</p>

□ مهم‌ترین محورهای برنامه ششم برای رونق تولید

مرور مواد/ تبصره‌های قانون برنامه ششم توسعه در راستای حمایت از تولید نشان می‌دهد، قانونگذار به برخی موضوعات بیش از پیش برای حمایت از تولید توجه داشته است که مهم‌ترین محورهای استخراج شده از قانون برنامه ششم توسعه برای رونق تولید به شرح زیر¹ می‌باشد:

1. خبرگزاری تسنیم؛ 94/4/10

بهبود مستمر فضای کسب و کار و تقویت ساختار رقابتی و رقابت پذیری بازارها

مشارکت و بهره‌گیری مناسب از ظرفیت نهادهای عمومی غیردولتی با ایفای نقش ملی و فراملی آنها در تحقق اقتصاد مقاومتی

گسترش و تعمیق نظام جامع تأمین مالی و ابزارهای آن با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی و افزایش سهم مؤثر بازار سرمایه در جهت توسعه سرمایه‌گذاری و ثبات و پایداری و کاهش خطرپذیری فعالیت‌های تجاری و اقتصادی کشور با تأکید بر ارتقاء شفافیت و سلامت نظام مالی

تأمین مالی فعالیت‌های خرد و متوسط به وسیله نظام بانکی

جذب سرمایه ایرانیان خارج از کشور و سرمایه‌گذاران خارجی با ایجاد انگیزه و مشوق‌های لازم

ارائه تسهیلات از منابع صندوق توسعه ملی به بخش‌های غیردولتی به صورت ارزی

سپرده‌گذاری ارزی حداکثر ۲۰ درصد از منابع ورودی صندوق، نزد بانک‌های عامل در اقبال اخذ خط اعتباری ریالی از بانک‌های مذکور برای ارائه تسهیلات ریالی به بخش کشاورزی، صنایع کوچک و متوسط و تعاونی با معرفی صندوق توسعه ملی

حمایت از تأسیس شرکت‌های غیردولتی برای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اکتشاف(نه مالکیت)، بهره‌برداری و توسعه میادین نفت و گاز کشور به ویژه میادین مشترک در چارچوب سیاست‌های کلی اصل

تحقق کامل هدفمندسای یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال، بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقا شاخص‌های عدالت اجتماعی

افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز و توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه

دانش بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین دستی نفت و گاز با تأسیس و تقویت شرکت‌های دانش بنیان برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی

تقسیم کار و تعیین نقش ملی در مناطق، استان‌ها، نواحی و سواحل و جزایر کشور با رعایت الزامات آن در چارچوب سیاست‌های کلی مربوط، به منظور افزایش تولید ثروت ملی و حمایت دولت از سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته روستایی

اتخاذ برنامه‌ها و اقدامات اجرایی جهت توسعه روستایی کشور برای تثبیت جمعیت و تشویق مهاجرت به مناطق روستایی و عشایری(کانون تولید و ارزش آفرینی) با برنامه‌ریزی و مدیریت بهینه در سطح ملی، منطقه‌ای و محلی، تعیین سهم واقعی در توزیع منابع و ارتقا شأن و منزلت اجتماعی، ایجاد فرصت‌های جدید اقتصادی و حمایت‌های ویژه از فعالیت‌های کارآفرینی و اشتغال‌زایی مزیت‌دار بومی و مقاوم سازی تأسیسات و زیرساخت‌ها و اماکن روستایی با تأکید بر بند ۹ سیاست‌های کلی کشاورزی

افزایش نرخ رشد ارزش افزوده بخش‌های صنعت، معدن و صنایع معدنی و افزایش صادرات محصولات آن با اجرای سیاست‌های کلی صنعت و معدن

دانش بنیان نمودن شیوه تولید و محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن، نشان‌سازی تجاری و تقویت حضور در بازارهای منطقه و جهان

اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (از قبیل صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، حمل و نقل، مواد پیشرفته، ساختمان، فناوری اطلاعات و اتصالات، هوافضا، دریا، آب و کشاورزی) و افزایش ضریب نفوذ فناوری‌های پیشرفته در آنها

اولویت دادن به تأمین مواد مورد نیاز صنایع داخلی کشور با تأکید بر تکمیل زنجیره ارزش افزوده مواد معدنی و اجرای بند ۳ سیاست‌های کلی معدن.

واگذاری طرح‌های جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید در کلیه میادین نفت و تأسیسات صنعت نفت به مردم

□ شروط لازم برای اجرای قوانین حمایت از تولید

قوانین تصویب شده برای حمایت از تولید برای اینکه به نتیجه مطلوب به نظر برسد به شرایط خاصی نیاز دارد که عبارتند از:^۱

قانونگذار درک روشنی از منافع ملی و به تبع آن، منافع جمعی تولیدکنندگان داشته باشد.

منافع ملی و عمومی بر منافع شخصی و گروهی ارجحیت داشته باشد.

قوه مجریه و نظام اداری بدون تبعیض و اعمال سلیقه شخصی، قوانین را اعمال کنند.

قوانین به دور از انگیزه‌های سیاسی و اقتصادی مراحل تصویب را طی کند.

قوانین شفاف و قابل پیش بینی باشند و بدون توجه به درجه نفوذ و قدرت سیاسی و اقتصادی اشخاص اعمال شوند.

ظرفیت و توانایی لازم برای اجرای قانون در بدنه دولت و سایر دستگاه‌های مرتبط با اجرای قانون وجود داشته باشد.

□ جمع بندی

اگرچه قانون‌گذاری دقیق و هدفمند یکی از الزامات رونق تولید است، اما صرف تصویب آن برای حمایت از تولید کافی نیست، بلکه باید بستر و ضمانت اجرای عادلانه آن نیز یکی از ملزومات اساسی برای اثربخشی و به نتیجه رسیدن قوانین تصویب شده در بحث تولید است. بنابراین، از آنجا که قوانین تصویب شده توسط قانونگذار حکم نقشه راه برای دستگاه‌های اجرایی کشور در رسیدن به اهداف تعیین شده دارد، باید ضمانت اجرا و شرایط تحقق قوانین نیز در کشور مهیا شود تا شاهد اجرای دقیق و منصفانه آن توسط دولت و سایر دستگاه‌های ذیربط و همچنین، اثرگذاری قوانین در بحث رونق تولید باشیم. به عبارت دیگر، در کنار کمیت قانون، کیفیت اجرای قانون نیز یکی از اصول اساسی در رسیدن به نتیجه و هدف است.

1. مرکز پژوهش‌های مجلس؛ 96/5/23